

De mening van de assistent-in-opleiding

Onno Henneman

Op een regenachtige dag in september is het zover. De hands-on cursus voor assistenten in een nieuw jasje: 53 assistenten radiologie komen uit het hele land voor een middag echografie in theorie en praktijk. Het is een druk bezocht evenement. Dit ontlokte de eerste spreker verbaasd de volgende opmerking: "Eén derde van de assistenten uit het hele land geeft zijn vrije dag op voor een onderwijssessie!" Goed bekeken zijn dat net zoveel assistenten als er aanwezig zijn bij de jaarlijks georganiseerde zeilmiddag te Loosdrecht (met aansluitend een borrel).

Hoe kan het ook anders! Opleiding is immers onderwijs. En hoewel er regelmatig geluiden opgaan dat de huidige 'Nintendo-generatie' het nog slechter lijkt te doen dan de matige 'patat-generatie' ervoor, het animo voor serieuze onderwijsprogramma's is groot en bewijst het tegendeel.

Onderwijs is een veelbesproken onderwerp tussen assistenten en opleiders, en dat behoort ook zo te zijn. Vanuit de assistenten is er altijd veel vraag naar gestructureerd theoretisch en praktisch onderwijs. In de opleidingsklinieken leeft meerendeels de opvatting dat het vak ook op de werkvloer geleerd wordt. Beide partijen hebben natuurlijk gelijk. Iedere opleidingskliniek zal hier, afhankelijk van de lokale situatie, een balans in dienen te vinden. Landelijk gezien betekent dit dat er tussen opleidingsinstituten op diverse niveaus verschillen bestaan in het onderwijs. De basiseisen voor het onderwijs zijn vastgelegd door het Centraal College Medische Specialismen (CCMS), gehoord het Concilium van de NVvR en vervolgens gevolgd via de Medisch Specialisten Registratie Commissie (MSRC). Hier voldoen uiteraard alle instituten aan. De grootste verschillen bestaan dan tussen academische en perifere klinieken. Een academische kliniek, van oudsher meer gericht op onderwijs en onderzoek, kent meer gestructureerd theoretisch onderwijs. De nadruk van de kliniek ligt daarnaast meer op wetenschap en tertiaire zorg. Dit leidt tot meer interdisciplinaire en onderlinge besprekingen, zoals journal clubs en interne referaten. Een perifere kliniek gaat vaak uit van een meer praktische benadering. Besprekingen en onderwijs worden er, ten dele, vaker ad hoc gehouden. Men gaat ervan uit dat een grote blootstelling aan praktijksituaties een deel van het onderwijs vervangt.

De vraag om onderwijs vanuit de assistentengroep verschilt mede daardoor, en is dus mede afhankelijk van de academische of perifere achtergrond. Vanuit de academie is er meer vraag naar praktische onderwerpen, en in de periferie wil men graag meer theoretisch onderwijs. Een oplossing hiervoor lijkt zeer voor de hand liggend. Om deze ongelijkheid in opleiding gelijk te trekken en de voordelen van beide soorten klinieken te benutten, hebben veel specialismen ervoor gekozen een deel van de opleiding perifeer en een ander deel academisch te organiseren. De opleiding tot radioloog loopt hier nog achter, omdat er slechts in enkele klinieken een structurele uitwisseling tussen universitair en niet-universitair bestaat.

Zoals ook elders in deze MemoRad beschreven, is er een nieuw initiatief vanuit Utrecht en Amsterdam, waarbij voor de groep van jongste assistenten tweemaal per maand een werkcollege wordt georganiseerd. De gehele theorie van onder andere de voortgangstoets wordt daarin cyclisch en basaal behandeld. Als dit werkcollege positief geëvalueerd wordt, kan het mogelijk ook in andere regio's geïntroduceerd worden. Dit zal mogelijk een permanente oplossing bieden voor het

theoretische vacuüm waarin de beginnende assistent zich thans vaak bevindt.

Naast de verschillen in onderwijs op de werkvloer tussen academie en periferie bestond heterogeniteit in beleid wat het onderwijs buitenshuis betreft. In de loop der jaren hebben echter vrijwel alle instellingen regelingen voor bezoeken aan buitenlandse congressen en cursussen zoals de RSNA, Davos en de AFIP in Washington gekregen. Terugkerend onderwerp van discussie zijn echter de 'AFIP in Holland'-sandwichcursus en de Radiologedagen. Beide evenementen zijn niet verplicht voor assistenten, maar wel mateloos populair in deze groep. In de praktijk nemen veel assistenten vakantiedagen op om toch aanwezig te kunnen zijn. Een onlangs uitgevoerde telling leert dat er evenveel assistenten op een AFIP-sandwichcursus ingeschreven staan als bij een reguliere, verplichte sandwichcursus.

De voortgangstoets (VGT) is een nieuw fenomeen. Sinds een jaar zijn de bekende examens vervangen door een tweejaarlijks terugkerende voortgangstoets. De gehele stof wordt getentamineerd en de resultaten worden uitgedrukt in percentielen. Een kleine enquête na de eerste ronde wees uit dat assistenten het moeilijker vonden om zich voor te bereiden. Dit leidt bij een aantal tot een minder intensieve voorbereiding in vergelijking tot die voor de eerdere, losse examens. Andere specialismen zijn wisselend enthousiast over het systeem van de voortgangstoets. De kindergeneeskunde heeft het bijvoorbeeld weer verlaten, bij gebrek aan voortgang van vooral de oudere assistentengroep.

De Subcommissie Examen van de Onderwijscommissie van de NVvR is echter zeer positief over de eerste resultaten. Een degelijke evaluatie zal duidelijkheid moeten brengen omtrent het succes van de toets in de opleiding radiologie.

Vanuit de Sectie Juniorleden van de NVvR proberen we de huidige situatie en de nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs voor de assistenten zo goed mogelijk in kaart te brengen en bij te houden. Dit aan onderwijs gewijde nummer van MemoRad bewijst het belang van onderwijs en laat zien dat het voor de assistenten sterk in beweging is. Dat er verschillen in belangen en inzichten zullen bestaan tussen de assistentengroep en de opleidingsklinieken is niet te vermijden. Een open discussie zal hierbij de oplossing bieden. Het uiteindelijke doel is voor beide groepen immers hetzelfde: het opleiden van enthousiaste, vakbekwame en betrokken radiologen.

O.D.F. Henneman – voorzitter Sectie Juniorleden

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.